

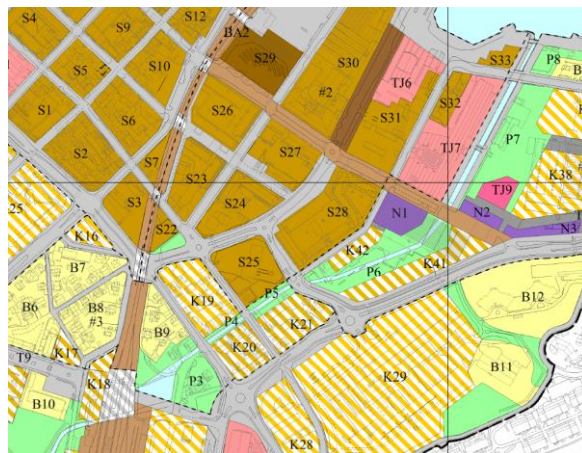
1 Bakgrunn – kort om prosjektet

Formål med prosjektet

Regionalplan for Jæren definerer Stavanger og Sandnes sentrum som regionens hovedsentre. Samtidig er Sandnes kommune tillagt en særlig rolle i forhold til å motta store deler av den fremtidige byveksten i regionen. I sentrumsplanen for Sandnes inngår et nytt sentralt parkdrag langs en gjenlukket elv fra Skeiane stasjon til Vågen. Parken inngår i en større transformasjon av området.

Dagens situasjon

Plankart ny sentrumsplan 2018 -2035

Fra oppdragsbeskrivelsen:

«Et viktig mål er parkdragets betydning som identitetsskapende historieforteller med sine industriminne, rekreative verdi i et folkehelseperspektiv og ikke minst grunnlag for ny byutvikling med høy bo- og opplevelseskvalitet. Parken skal gi byen en grønn lunge som supplement til de andre byrommene i Sandnes sentrum, som i høyere grad fremstår som funksjonelle byrom. Et hovedelement er gjenåpningen av Storåna som en sentral del av parken, med høy rekreasjonsverdi og som ledd i klimatilpasningen i sentrum. Åpningen av Storåna og etablering av parken vil også ha stor betydning for naturmangfoldet og biologisk mangfold i vassdraget.»

Kommunens ambisjon var å gjennomføre et oppdrag som skulle være retningsgivende for utviklingen av det nye parkdraget fra fjorden til Skeiane stasjon.

Oppdragets anbefalinger og konklusjoner skal danne grunnlag for:

- Reguleringsmessig forankring iht. Pbl.
- Videre planlegging og prosjektering av parken.
- Videre planlegging og prosjektering av åpning av Storåna.

Om hvordan søknaden oppfylder kriterier for tilskuddsordningen

Bakgrunnen for søknaden var å skaffe redskaper for å videreutvikle Sandnes sentrum som et bærekraftig bysentrum med høy utnyttelse i tråd med overordnede mål. Prosjektet oppfylder etter vår vurdering kriteriene i tilskuddsordningen.

Søknaden til departementet om tilskuddsmidler, og hvor mye som ble innvilget Sandnes kommune søkte om kr. 700.000,- til prosjektet. Dette var budsjettet for et konsulentoppdrag. Det ble bevilget kr. 350.000,- i støtte.

2 Nærmere om prosjektet

Oversikt over oppgaver som var planlagt gjennomført

Det ble planlagt gjennomført et konsulentoppdrag iht. til oppgavens formål. I tillegg ble det bevilget interne midler og planlagt for videre oppfølging og detaljering av oppdraget.

Gjennomføring av oppgavene

Konsulentbruk

Det er brukt to konsulenter til prosjektet.

En konsulent har utført kontroll og levert tilstandsrapport på eksisterende kulvert.

En konsulent har sett på stedsanalyse, konsept, flomvurderinger, erosjonstiltak, biologisk mangfold, hensyn til eksisterende bebyggelse og krysninger av eksisterende veier, og basert på dette utarbeidet en rapport for muligheter for Parkdrag med Åpning av Storåna.

Eget arbeid

Sandnes kommune har satt sammen en tverrfaglig gruppe som har kommet med rammer og underliggende dokumentasjon for konsulentarbeidet. Gruppen har også bidratt til veiledning av konsulenten underveis i arbeidet.

Samarbeid med andre

På dette stadiet har samarbeidet med andre vært minimalt. Det har vært diskutert med utbygger for området hvilke planer de legger slik at man sikrer samsvar mellom kommunens og utbyggers planer for området blir helhetlige og at de samsvarer med Kommunedelplan for Sandnes sentrum

Avvik i gjennomføringen

Usikkerheter i vannmengder for fremtiden har gjort at sluttresultatet er basert på en mye større vannstand enn man først hadde tenkt. Klimaforandringene vi står ovenfor gjør at konsulenten har anbefalt at Sandnes kommune fortar vannstandsmålinger over en periode på 2-3 år for å danne et bedre grunnlag for detaljprosjekteringen.

3 Resultater

Faglige resultater

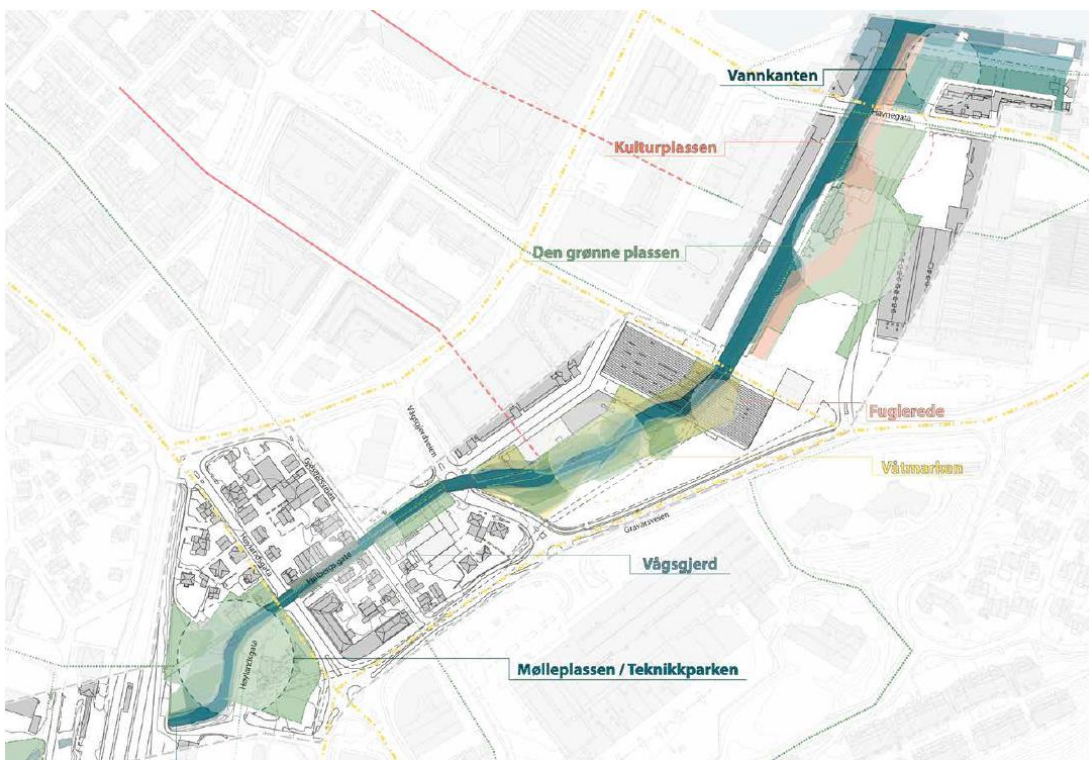
Det er utarbeidet en rapport som analyserer og oppsummerer en rekke forhold som kan være relevante for utvikling av det sentrale parkdraget. Temaene i rapporten er:

Stedsanalyse og konsept

Nytt parkdraget skal dels gå gjennom eksisterende verneverdig bebyggelse og dels gjennom områder som er under transformasjon. Rapporten har derfor en registrering av stedspesifikke karakterer i de ulike landskapsrom og områdene som blir berørt av parken. Registeringen munner ut i en analyse med et konsept som anbefales lagt til grunn for utviklingen.

Analyse identitet og landskapsrom

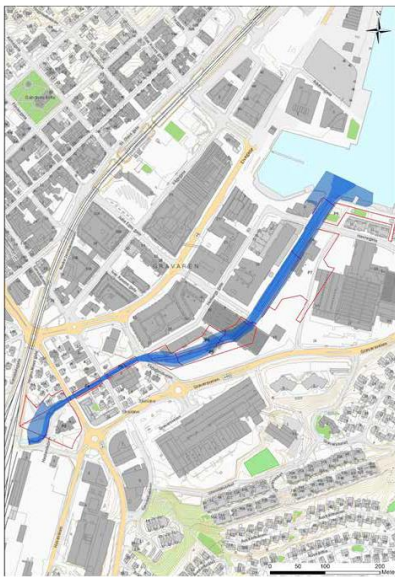
Oversiktsplan konsept

Konseptet foreslår å bygge videre på ulike identiteter og landskapsrom sett opp mot de svært forskjellige områdene i parkrommet. Temaene Byen til naturen, Naturen til byen, Naturen i byen blir benyttet som ledetråder på delstrekene. På den måten sikres et variert parkforløp både innholdsmessig, men også i utforming og tilknytning til parkens omgivelser og byen for øvrig.

Flomvurderinger, erosjonstiltak og biologisk mangfold

Sandnes sentrum ligger stort sett på kote + 1.5 og er flomutsatt, både i forhold til stormflo, men også i forhold til flom fra Storåna. Det er derfor gjennomført en flomanalyse med vurderinger av kapasiteter og beskrivelse av konsekvenser og mulige tiltak. Analysen viser at det er mulig å gjennomføre åpning av elven, men med krevende tiltak i form av flomvern. Utfordringen med analysen er imidlertid at analysens resultater og konklusjoner avviker mye fra andre tilsvarende

analyser som er utført. Dette skaper usikkerhet i forhold til konsekvenser av flomhendelser og hvilke tiltak som skal settes inn. Dette vil bli et viktig oppfølgingsarbeid for kommunen.

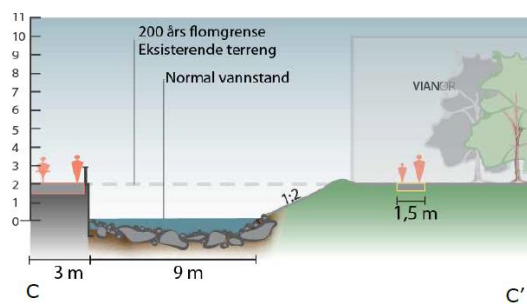
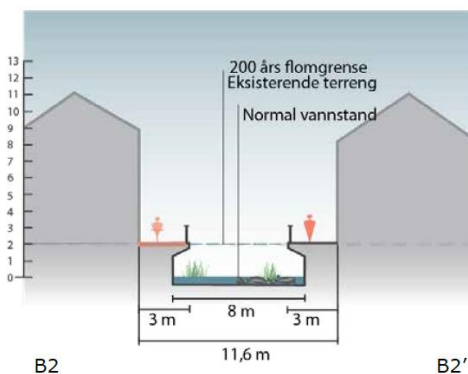
Figur 7. Flomsone ved normal vannføring (mørkblå) og 200-års flom inkludert klimafaktor og havnivåstigning.

Illustrasjon beregnet flomsone

Det er også beskrevet viktige hensyn som å ivaretas rundt erosjon og biologisk mangfold i elven.

Hensyn til eksisterende bebyggelse og krysninger av elven

Parken og det nye åpne elveløpet vil gå gjennom eksisterende områder med dels vernet bebyggelse. Det medfører en rekke utfordringer med kotehøyder, gatebredder og adkomster til eiendommer. En av forutsetningene i prosjektet er at verneverdig bebyggelse ikke skal rives, men at parken med elv skal gi en kvalitetsheving av de vernede områdene. Rapporten har innspill på hvordan gatebredder, adkomster mm kan løses.

Illustrasjoner tilpasning til eksisterende forhold

Der elven skal krysse gater, må gatene erstattes med broer. Det betyr at teknisk infrastruktur må legges om, men det virker løsbart.

Erfaringer tilskuddsmottaker har gjort seg på bakgrunn av resultater fra prosjektet – både av praktisk og mer polymessig karakter

Våre praktiske erfaringer er at premisser og løsninger rundt åpning av elvekulverter er beheftet med stor faglig usikkerhet og er derfor svært komplekse prosesser.

Videre ser vi at det har vært krevende å finne balansen og samvirke mellom etableringen av parken og byutviklingen. Prosjektet og rapporten har derfor fått størst fokus på selve etableringen av parken og de tekniske utfordringene rundt åpning av elven. Dette har skjedd noe på bekostning av det programmessige og funksjonelle innholdet i parken sett opp mot byutviklingsgrepe.

Av polymessig karakter har det viktigste vært at temaet har fått større fokus og aktualitet i kommunen, der også kommunens ansvar for gjennomføring blir tydeligere.

Nytteverdi for andre kommuner/fylkeskommuner

Prosjektet har nytteverdi for andre kommuner og fylkeskommuner som eksempel på overordnede strategiske grep som kan bidra til en mer bærekraftig og attraktiv byutvikling. Samtidig ser vi at Sandnes har helt spesifikke og spesielle utfordringer i forhold til klimatilpasning, grunnforhold, kotehøyder mm som krever detaljerte studier. Disse har muligens ikke så stor interesse for andre.

4 Formidling og samarbeid

Formidling av resultater fra prosjektene

Prosjektets sluttprodukt er en rapport som beskriver hvordan man kan skape et sammenhengende parkdrag i fortsettelsen av Gandsparkene og helt ned til Sandnesvågen. Dette parkdraget inneholder i tillegg til grøntstrukturer, gang- og sykkelrute og rekreative verdier også en nyåpning av Storåna, som siden 1960 tallet har gått i lukket kulvert helt fra Skeiane stasjon til Sandnesvågen.

Den nordligste delen av Storåna ble i 2012 åpnet i kanalløp forbi Vågen VGS. Rapporten viser også en mulighet til å gjøre endringer på østsiden av denne kanalen slik at man får en mer naturlig elvebredd.

Det er også forsøkt å ta hensyn til det biologiske mangfoldet i utformingen av det åpne elveløpet.

I arbeidet er det avdekket store usikkerheter rundt dimensjonering av elveløpet pga. at man har observert store avvik mellom tidligere vannberegninger og nye beregninger. Det er derfor anbefalt fra konsulentens side at kommunen, før videre detaljprosjektering utfører vannmålinger nedstrøms Skeiane stasjon over en periode på 2-3 år. Rapporten har lagt til grunn et verste-utfall scenario slik at flomsikring er ivaretatt, men det er et sterkt ønske fra kommunens faggrupper at man utfører videre målinger og beregninger for å optimalisere detaljplanene i forhold til de faktiske vannmengder.

Regjeringens og kommunens nettsider

Rapporten inngår som grunnlagsdokument for kommunes videre arbeid med dette sentrale området i Sandnes sentrum, og rapporten er tilgjengelig på kommunens nettside.

Link til rapporten:

https://www.sandnes.kommune.no/globalassets/tekniskeiendom/samfunnsplan/kommuneplan-2023/diverse-bakgrunnsmateriale/parkdrag-med-apning-av-storana_mindre-fil.pdf

5 Økonomi

Budsjett

Inntekt	Kostnad
Kommunenes disposisjonsfond, sak FSK 44/19	350.000,-

Tilskudd KMD, i brev av 05.07.219	350.000,-
Interne timer	400.000,-
Sum	1.100.000,-

Regnskap/forbruk

Utgift	Pris
Konsulentarbeid, tilstandsrapport eksisterende kulvert	78.750,-
Konsulentarbeid, mulighetsstudie	544.165,-
Timer prosjektleder	60.000,-
Interne, ufakturerte timer	Ca. 400.000,-
Sum	1.082.915,-

Evt. avvik fra opprinnelig budsjett med begrunnelse

Det er forbrukt litt mer på prosjektledelse og litt mindre på konsulentoppdrag fordi at prosjektleder har brukt mye tid på å innhente intern dokumentasjon for konsulentens arbeid. Intern samkjøring har i tillegg vært mer kompleks enn først antatt.

Oversikt over tildelte midler totalt fra KMD dersom det har vært tildelinger utover ett år

Ett tilskudd gitt i brev av 05.07.2019: 350.000,-